

Аёллар ҳуқуқларининг кафолатлари

Хабарингиз бор, Адлия вазирлиги томонидан жорий йилнинг феврал-март ойлари “Хотин-қизлар ҳуқуқлари бўйича долзарб икки ой” деб эълон қилинган. Ушбу йўналишда Узун тумани ЮХКМ томонидан аёллар ҳуқуқлари ва уларга берилётган имтиёзлар тўғрисидаги маълумотларни эътиборларингизга ҳавола қилиб борамиз.

“Хотин-қизларни тазиқ ва зўравонликдан ҳимоя қилиш тўғрисида” ги Ўзбекистон Республикаси қонуни мөхияти ва аҳамияти.

2019 йилнинг 2 сентябрда **“Хотин-қизларни тазиқ ва зўравонликдан ҳимоя қилиш тўғрисида”** ги Ўзбекистон Республикаси қонуни қабул қилинди.

I. Қонунни қабул қилиш зарурати.

Биринчидан; - хотин-қизларни ҳар томонлама қўллаб-куватлаш, уларни тазиқ ҳамда зўравонликнинг ҳар қандай шаклларидан ҳимоя қилиш;

Иккинчидан; - хотин-қизларга нисбатан бўладиган турли хил камситишларни олдини олиш тизимини ва ҳуқуқий асосларини яратишдан иборат.

II. Қонуннинг мақсади.

Қонуннинг мақсади хотин-қизларни қўллаб-куватлаш, уларни тазиқ ва зўравонликнинг барча шаклларидан ҳимоя қилиш соҳасидаги муносабатларни тартибга солишдан иборат.

III. Қонуннинг мөхияти ва аҳамияти.

Қонун билан хотин-қизларни тазиқ ва зўравонликдан ҳимоя қилишнинг устувор йўналишлари белгиланди:

Хусусан, тазиқ ва зўравонликдан жабрланувчиларнинг ҳуқуқлари белгилаб қўйилган. Жумладан:

- ўзига нисбатан тазиқ ва зўравонлик содир этилганлиги ёки уларни содир этиш таҳди迪 тўғрисидаги ариза билан тегишли ваколатли органларга ҳамда ташкилотларга ёхуд судга мурожаат этиш;

- маҳсус марказларда текин ҳуқуқий маслаҳат, иқтисодий, ижтимоий, психологик, тиббий ва бошқа ёрдам олиш;

-ички ишлар органлариға ҳимоя ордери бериш түғрисидаги талаб билан мурожаат қилиш.

-Жабрланувчи етказилган моддий ҳамда маънавий зарарни қоплаш түғрисида ариза билан судга мурожаат этганида давлат божи тўлашдан озод қилинади.

Шунингдек, Қонунда хотин-қизларни тазийқ ва зўравонликдан ҳимоя қилиш соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари ҳам белгиланди.

Булар: -хотин-қизларни тазийқ ва зўравонликдан ҳимоя қилиш соҳасидаги гендер сиёсатини, давлат дастурларини ҳамда стратегияларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

-хотин-қизларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ҳамда қонуний манфаатлари тазийқ ва зўравонликдан ҳимоя қилинишини таъминлаш;

-хотин-қизларга нисбатан тазийқ ва зўравонликнинг олдини олиш, уларни аниқлаш, уларга чек қўйиш учун самарали ташкилий-ҳуқуқий механизmlарни яратиш.

Қонунда хотин-қизларни тазийқ ва зўравонликдан ҳимоя қилиш соҳасидаги ваколатли органларива уларнинг ваколатлари белгилаб қўйилди. Ушбу органлар:

- Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;
- Махаллий давлат ҳокимиётини органлари;
- Ички ишлар органлари;
- Мехнат органлари;
- Таълимни давлат томонидан бошқариш органлари;
- Соғлиқни сақлаш тизимини бошқариш органлари;
- Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси;
- Фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг, нодавлат нотижорат ташкилотларининг ва фуқаролик жамияти бошқа институтлари.

Ваколатли органлар тазийқ ва зўравонликдан жабрланган шахсни ҳимоя механизми, кўрсатиладиган ёрдам ва хизматлар түғрисида унга тушунарли тилда таништириши лозим.

Ваколатли органлар ҳамда ташкилотлар тазийқ ёки зўравонлик ишлатилганлик ҳолатлари бўйича якка тартибдаги чора-тадбирларни амалга ошириш лозим.

Қонунга кўра, тазийқ ва зўравонликнинг олдини олишга доир қўйидаги чора-

тадбирлар амалга оширилади:

- профилактика сұхбатини ўтказиш;
- ҳимоя ордерини бериш;
- тазийқ ва зўравонлиқдан жабрланувчиларни махсус марказларга жойлаштириш;
- зўравонлик хулқ-авторини ўзгартириш бўйича тузатиш дастурларидан ўтиш.

ПРОФИЛАКТИКА СУХБАТИНИ ЎТКАЗИШ муайян шахсни жамиятда умум қабул қилинган хулқ-автор нормалари ва қоидаларига риоя этишга ишонтириш, ғайриижтимоий хулқ-авторнинг ижтимоий ҳамда ҳуқуқий оқибатларини тушунтириш, шунингдек қонунда белгиланган жавобгарлик тўғрисида огоҳлантириш.

Тазийқ ва зўравонлиқдан жабрланувчиларга ички ишлар органлари томонидан **ҲИМОЯ ОРДЕРИ** берилади.

Ҳимоя ордеритазийқ ва зўравонлик факти ёки уларни содир этиш хавфи аниқланган пайтдан эътиборан 24 соат ичida ва ўттиз кун муддатгача берилиши лозим.

Тазийқ ўтказган ва зўравонлик содир этган ёхуд уларни содир этишга мойил бўлган шахсга ҳимоя ордерининг нусхаси топширилади.

Тазийқ ва зўравонлиқдан жабрланувчиларни **МАХСУС МАРКАЗЛАРГА ЖОЙЛАШТИРИШ** жабрланувчининг ёки унинг қонуний вакилининг талаби бўйича ўттиз кунгача бўлган муддатга амалга оширилади.

Зўравонлик содир этган ёки уни содир этишга мойил бўлган шахс зўравонлик хулқ-авторини ўзгартириш бўйича **ТУЗАТИШ ДАСТУРИДАН** ўтади.

Тузатиш дастуридан ўтиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

Қонунга кўра тазийқ ва зўравонлиқдан жабрланган шахсларга оид барча маълумотлар қонун ҳужжатлари билан қўриқланади.

Уларни ошкор этишга йўл қўйган шахслар қонунда назарда тутилган тартибда жавобгарликка тортилади.

Сиз азизлар учун “Хотин-қизларни тазийқ ва зўравонлиқдан ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонунини моҳияти ва аҳамияти ўрганиб чиқиб кундалик ҳаётингизда фойдаланиш учун дастуриламал бўлиб ҳизмат

Қилишидан мамнунмиз.

Узун тумани Адлия бўлими ЮХКМ

бош юрисконсулъти: Р.М.Аллаяров.